



Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00 Brno

Brno 24.8.2012
SRS 035484/2012

**Zpráva č. 17 oblastního odboru BRNO
o výskytu škodlivých organismů a poruch
za období od 6.8. – 26.8.2012**

1. Počasí

Na začátku sledovaného období přetrvávalo teplo s letními teplotami přes den 27 až 32 °C, v noci okolo 15 až 17 °C, následně se postupně ochlazovalo a na konci první dekády byly zaznamenány teploty pouze kolem 20 °C přes den. Nejchladnější ráno bylo 14.8., kdy teplota vzduchu klesla až na 7 °C. Poté se postupně oteplovalo a přišly opět tropické dny. Nejteplejším dnem roku se prozatím stal 20. srpen s naměřenou teplotou v Oblekovicích 37,4 °C. Tyto velmi vysoké teploty prohlubují stále trvající obrovské sucho na jihu Moravy. Za celé sledované období spadlo pouze 0-40 mm, většinou se jednalo o lokální srážky a bouřky, na některých místech s kroupami a silným větrem (Znojensko, 22.8.).



2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Byla dokončena sklizeň obilnin a řepky ozimé. Začala sklizeň kukuřice. Pokračuje sklizeň brambor a zeleniny. Z ovoce se sklízí broskve, nektarinky, švestky a letní jablka. Probíhá setí řepky ozimé a příprava půdy na setí ozimých obilnin.

Vlivem vysokých teplot a nedostatku srážek se sucho projevuje na všech plodinách, především v jižních částech oblasti.

OBILNINY

KUKUŘICE (RF 83-87 BBCH)

*Růstová fáze: časná vosková zralost: zrna těstovitá, na bázi ještě vlhká: asi 45 % sušiny
zrna až fyziologická zralost: černá skvrna /vrstva na bázi/ zrna: asi 60% sušiny v zrnu*

První výskyt **sterility palic kukuřice** byl zjištěn na okrese Znojmo (Hodonice, 20.8.).

První výskyt **bílorůžové hniloby obilek kukuřice (*Fusarium spp.*)** na palicích byl zaznamenán na okresech Znojmo (Dyjákovice, Hrádek u Znojma), Brno-venkov (Chrlice, 22.8.), Břeclav (Velké Bílovice, 21.8., Němčičky, 15.8.).

Na začátku sledovaného období byl zaznamenán mírný pokles úlovků imag **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica virgifera*)** ve feromonovém lapači na okrese Znojmo (Bohutice, Hodonice). Na konci sledovaného období opět silný výskyt imag ve feromonovém lapači na okresech Znojmo (Bohutice, Hodonice), Zlín (Napajedla, 15.8., 21.8.), Kroměříž (Vážany, 6.8., 16.8.), Hodonín (Liděřovice, 21.8.).



Pozorování se provádí v porostech všech typů kukuřic v oblasti kontinuálního šíření, přednostně na pozemcích osetých kukuřicí i v předchozím roce nebo s výskytem plevelných rostlin – výdrolu kukuřice v následné plodině v předchozím roce, nebo na pozemcích se zkráceným osevním postupem. Monitoring výskytu dospělců na lepových deskách se provádí minimálně jednou týdně v období od 20. června do poloviny října.

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při setí nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujícím práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

První výskyt housenky **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)** v palici zjištěn v okresech Vsetín (Kelč-Nové Město 8.8.) a Břeclav (Velké Bílovice, 21.8.), v okrese Brno-venkov zároveň až střední intenzita výskytu chodeb v palicích (Chrlice, 22.8.).

Účinnost chemické i biologické ochrany je závislá na přesné signalizaci výskytu dospělců v porostu kukuřice. Výsledky monitoringu letové aktivity pomocí světelných lapáků jsou aktualizovány na webových stránkách SRS. Počátek i průběh letu lze monitorovat také pomocí sum efektivních teplot. Optimální termín chemického ošetření nastává v době, kdy se z prvních nakladených vajíček začínají líhnout housenky, tj. když ve vajíčkách prosvítá tvar housenky s tmavou hlavou.

VÝDROL PŠENICE OZIMÉ

První výskyt imag **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** smýkáním výdrolu byl zaznamenán na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 6.8.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 8.8.). Silné výskyty byly zjištěny na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, Těšetice u Znojma).

OLEJNINY

ŘEPKA (RF 00-11)

Růstová fáze: suché semeno (v této fázi jsou semena mořena) až 1. pravý list vyvinutý

První výskyt imag **pílatky řepkové (*Athalia rosae*)** v Mörickeho miskách byl zjištěn na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 23.8.).

První výskyt **dřepčíků (*Phyllotreta spp.*)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí, 22.8.).

OKOPANINY

ŘEPA CUKROVKA (RF 39 BBCH)

Růstová fáze: plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy

První výskyt **kořenomorky fialové (*Rhizoctonia violacea*)** na bulvách byl objeven na okrese Znojmo (Oblekovice, 8.8.).

Pokračují střední až silné výskyty **skvrnatičky řepné (*Cercospora beticola*)** na listech na okrese Znojmo (Dyjákovice, Hnízdo) a Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 7.8.). Slabý výskyt zjištěn na okrese Kroměříž (Morkovice, 14.8.). První výskyt na listech zaznamenán v okrese Vsetín (Kelč-Nové Město, 8.8.).



OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

HRUŠEŇ (RF 85-87 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení až sklizňová zralost

Laboratorně potvrzené **fytoplazmové chřadnutí hrušně (Pear decline phytoplasma)** bylo objeveno na okrese Znojmo (Slup, Stošíkovice).

JABLOŇ (RF 85-87 BBCH)

Růstová fáze: pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení až sklizňová zralost

Laboratorně potvrzená **fytoplazmová proliferace jabloně (Apple proliferation phytoplasma)** byla objevena na okrese Znojmo (Olbramovice u Moravského Krumlova).

Lokálně střední výskyt **stupovitosti jabloně (Venturia inaequalis)** na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Jarohněvice, 20.8., Vážany, 16.8.), na listech i plodech (Vážany, 16.8.).

Lokálně silný výskyt **svilušek (Tetranychidae)** na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Jarohněvice, 20.8., Vážany, 20.8.).

Byl zaznamenán další vrchol letu imag samců **obaleče jablečného (Cydia pomonella)** ve feromonovém lapači se střední intenzitou na okrese Znojmo (Citonice, 6.8.; Hrádek u Znojma, 7.8.). Silný výskyt zjištěn na okrese Zlín (Žlutava 2.8. a 6.8.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu první nebo druhé generace. Proti první generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti druhé generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při dvou až tří denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možno ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Ojedinele byly zaznamenány miny **podkopníčka spirálového (Leucoptera malifoliella)** na listech v okrese Kroměříž (Vážany, 16.8.).

Zaznamenány obecně slabé výskyty imag samců **obaleče jablečného (Cydia pomonella)**, **obaleče jabloňového (Hedya nubiferana)**, **obaleče trnkového (Grapholita janthinana)**, **obaleče zimolezového (Adoxophyes orana)** a **obaleče slivoňového (Cydia lobarzewskii)** ve feromonových lapácích na okrese Kroměříž (Jarohněvice, Vážany) a v okrese Břeclav (Velké Němčice).

Peckoviny

MERUŇKA (RF 91 BBCH)

Růstová fáze: ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené

Laboratorně potvrzena **fytoplazma evropské žloutenky peckovin (European stone yellows phytoplasma)** byla objevena na okrese Znojmo (Oleksovičky) a na okrese Kroměříž (Všetuly, 20.8.).

Sledován opakovaně silný výskyt imag samců **obaleče meruňkového (Enarmonia formosana)** ve feromonovém lapači na okrese Zlín (Žlutava, 19.7.-30.7.).



SLIVONĚ (RF 89 BBCH)

Růstová fáze: konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost

První výskyt **rzivosti slivoně** (*Tranzschelia pruni-spinosae*) na listech zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Topolná, 7.8.), Zlín (Pohořelice, 8.8.), Vsetín (Kelč-Nové Město, 8.8.), Břeclav (Němčičky, 21.8.).

Lokální silný výskyt **svilušky chmelové** (*Tetranychus urticae*) na listech byl zjištěn na okrese Kroměříž (Šelešovice, 20.8.) a Břeclav (Němčičky, Kobyly).

Byly zaznamenány další vrcholy letu imag samců **obaleče švestkového** (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači se silnou intenzitou na okrese Znojmo (Citonice, 6.8.; Hrádek u Znojma, 7.8. a 17.8.). Střední výskyty byly zjištěny ve dnech 2.8.-9.8. na okrese Zlín (Žlutava). Střední výskyty rovněž přetrvávají na okrese Břeclav (Němčičky). Slabé výskyty zjištěny na okrese Kroměříž (Šelešovice).

RÉVA VINNÁ RF 85-89 BBCH)

Růstová fáze: zaměkání (měknutí) bobulí až sklizňová zralost

První výskyt **chřadnutí a odumírání révy** (*Phaeomoniella chlamydospora*) bylo sledováno na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 10.8.), další projevy zaznamenány lokálně také v rámci okresu Břeclav.

Další příznaky výskytu **fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy** (*Potato stolbur phytoplasma*) byly zjištěny v okrese Břeclav (Rakvice, Němčičky).

První výskyt **padlí révy** (*Uncinula necator*) na hroznech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 7.8.).

Pozorování se provádí po odkvětu až do počátku zaměkání v intervalu 14 dní. Na označených keřích, pozoruje 200 hroznů a určí se stupeň napadení.

Ošetřuje se v intervalu 7-14 dnů, podle stupně ohrožení porostu a typu přípravku, až do fáze zaměkání.

První výskyt **šedé hniloby hroznů révy** (*Botryotinia fuckeliana*) na hroznech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 14.8.).

První výskyt **červené spály** (*Pseudopeziza tracheiphila*) na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Polešovice, 14.8.).

První výskyt **bílé hniloby hroznů révy** (*Metasphaeria diplodiella*) na bobulích byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 6.8.). Lokální střední výskyt byl zjištěn na okrese Znojmo (Tasovice nad Dyjí).

Střední až silné výskyty poškození hroznů raných odrůd **vosou obecnou** (*Vespa vulgaris*) byly zaznamenány na více lokalitách okresů Znojmo (Hrádek u Znojma, Tasovice nad Dyjí) a Břeclav.

První výskyt imag **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) třetí generace byl ve feromonovém lapači zjištěn na okrese Břeclav (Němčičky, 21.8., Hrušky 22.8.). Střední intenzita výskytu byla vyhodnocena na okrese Hodonín (Liděřovice, 21.8.).

ZELENINA

RAJČE JEDLÉ (RF85-89

Růstová fáze: 50% plodů dosáhlo druhového zbarvení zralých plodů až úplná zralost: plody dosáhly druhového zbarvení zralých plodů



Laboratorně potvrzena **fytoplasma stolbur rajčete (*Potato stolbur phytoplasma*)** na okrese Znojmo (Zábrdovice u Vedrovic).

První výskyt **plísňě rajčete (*Phytophthora infestans*)** na listech zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Tupesy, 14.8.), Vsetín (Kunovice, 15.8.), lokálně střední výskyt na listech i plodech zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, Břeclav, Velké Bílovice – zahrady)

První výskyt **alternariové skvrnitosti rajčete (*Alternaria solani*)** na listech zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Nedakonice, 7.8.), Zlín (Napajedla, 8.8.).

První výskyt **olivově hnědé skvrnitosti rajčete (*Cladosporium fulvum*)** na listech zjištěn v okrese Zlín (Napajedla, 21.8.).

První výskyt **černopásky bavlníkové (*Helicoverpa armigera*)** zaznamenán na okrese Břeclav (Ladná, 21.8.).

OKURKA POLNÍ (RF 77 BBCH)

Růstová fáze: sedmý plod na hlavním výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

První výskyt **plísňě okurky (*Pseudoperonospora cubensis*)** na listech byl zaznamenán na okrese Zlín (Napajedla, 8.8.).

TYKEV OLEJNÁ (RF 79 BBCH)

Růstová fáze: devátý plod nebo více na hl. výhonu dosáhl typickou velikost a tvar

První výskyt **padlí na tykvovitých zeleninách (*Golovinomyces cichoracearum*)** na listech byl nalezen na okrese Vsetín (Kelč-Nové Město, 8.8.).

ZELÍ BÍLÉ (RF 47 BBCH)

Růstová fáze: dosažení 70% očekávaného průměru hlávky

Ohniskový silný výskyt larev **molice vlašovičnickové (*Aleyrodes proletella*)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 7.8.).

CIBULE (RF 48 BBCH)

Růstová fáze: u 50% rostlin listy rozkleslé

Plošný střední výskyt **alternariové skvrnitosti (*Alternaria porri*)** na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Kunovice, 7.8.).

SVĚTELNÝ LAPAČ

První výskyt imag **černopásky bavlníkové (*Helicoverpa armigera*)** ve světelném lapači byl zaznamenán na okrese Znojmo (Oblekovice, 21.8.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová